

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

Qo‘lyozma huquqida:
UO‘K: 657.6:368.03(575.1)

KUVATOVA DINARA ANVAROVNA

**SUG‘URTA TASHKILOTLARIDA DAROMADLAR VA XARAJATLAR
HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH**

08.00.08 – “Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit”

**Iqtisodiyot fanlari falsafa doktori (Doctor of Philosophy) ilmiy darajasini
olish uchun tayyorlangan**

DISSERTATSIYA

**Ilmiy rahbar: iqtisodiyot fanlari doktori,
professor I.K. Ochilov**

Toshkent - 2025

MUNDARIJA

KIRISH.....	3
I BOB SUG‘URTA TASHKILOTLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI..	12
1.1 O‘zbekiston iqtisodiyotida sug‘urta tashkilotlarining tutgan o‘rni, ularning rivojlantirish istiqbollari.....	12
1.2 Sug‘urta tashkilotlarida daromadlar va xarajatlarni tan olishning konseptual asoslari va buxgalteriya hisobidagi muammoli jihatlari.....	25
1.3 Sug‘urta zaxiralarini investitsiya obyektlariga joylashtirish va undan olinadigan daromadlarni hisobga olishning nazariy-huquqiy asoslari....	33
I bob bo‘yicha xulosa.....	46
II BOB. SUG‘URTA TASHKILOTLARIDA DAROMADLAR VA XARAJATLARNI HISOBGA OLIHNING AMALIY HOLATI VA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIGA UYG‘UNLASHTIRISH MASALALARI....	48
2.1 Sug‘urta tashkilotlarida daromadlar va xarajatlarnihg turkumlanishi va ularning hisobini hozirgi holati.....	48
2.2 Sug‘urta tashkilotlarida daromadlarni hisobga olishning amaliy jihatlari va uni takomillashtirish.....	56
2.3 Sug‘urta tashkilotlarida xarajatlarni hisobga olishning amaliy jihatlari va uni takomillashtirish.....	75
2.4 Sug‘urta tashkilotlarida daromadlar va xarajatlarni hisobga olishning xalqaro tajribasi va uni O‘zbekistonda qo‘llashda vujudga keladigan muammolar.....	96
II bob bo‘yicha xulosa.....	102
III BOB. MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TALABLARI ASOSIDA DAROMADLAR VA XARAJATLARNI HISOBGA OLIHNI TAKOMILLASHTIRISH	104
3.1 Sug‘urta tashkilotlarida daromadlar hisobining xalqaro tajribasi va uni takomillashtirish yo‘llari	104
3.2 Sug‘urta tashkilotlarida xarajatlarni MHXS asosida tan olish va uning hisobini takomillashtirish.....	117
III bob bo‘yicha xulosa.....	126
XULOSA.....	128
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI.....	130